

• — Ταγγούζερ ἰππότα μου, ἤλθες πολὺ ἐξώρας·
 εἰς ποίας περιήρξῃσιν τοσούτον χρόνον χώρας ;
 « — εἰς Ἰταλίαν, Κύπρις μου· ὑπόθεσιν μεγάλην
 Ἰλῆον εἰς Ῥώμην· ἀλλ' ἰδοὺ, ἤλθα ὅπως πάλιν.
 Ὁ Τίβερης τοὺς λόφους τῆς εἰς δύο διαστέλλει·
 Ἰῶδα τὸν Πάπαν εἰς αὐτὴν· χαριτισμοὺς σὲ στέλλει.
 Ἰῶδα τὰ Μεδιόλανα, εἶδα τὴν Φλωρεντίαν,
 καὶ εἰς τὴν ἀγρίαν ἔπειτα ἀνέβην Ἐλβετίαν.
 Χιῶν νὰ πίπτῃ ἤρξῃσιν, τὰς Ἄλπεις ἔτι ἐπέρωον,
 Αἰλίαν ἐγέλωον, ἀετοὶ ἐκρωζὼν ἐξ αἰθέρων.
 Ἐκ τοῦ Γοθάρδου ἤκουσα νὰ βέγγῃ ἡ Γερμανία
 Ἰπ' ἀρχηγούς τριάκοντα καὶ ἐξ ἑν ἡραχία. . .
 Ἰλῆν, Κύπρις μου, δὲν ἐβλεπον ποτὲ νὰ ἔλθῃ ὅπως·
 Ἐδῶ μ' ἀρέσκει, καὶ ποτὲ, ποτὲ δὲν θὰ σ' ἀφήσω. »

(ἔπειτα συνέχει).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ἐπιστολὴ Συνοδικὴ τῶν Ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν τῆς ἐκείνης Λήξεως, Χριστοφόρου Ἀλεξανδρείας, Ἰωβ Ἀντιοχείας καὶ Βασιλείου Ἱεροσολύμων πρὸς Θεόφιλον, αὐτοκράτορα Κωνσταντινουπόλεως, περὶ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων. Νῦν πρῶτον ἐκδιδόντος Ἰωάννου Σακκελιῶνος. Ἀθήνησι ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἰ. Κασσανδρέως ΑΩΞΔ'. Εὕρισκται παρὰ τῷ βιβλιοπώλῃ Μ. Ζ. Πρακτικῆς.

ΕΝ ΜΕΣΩ τῆς τύρβης τῶν σκιαμαχοῦντων καὶ ἐφ' ἃ μὴ δεῖ δαπανωμένων λογίων μας, εἰάρεστον εἶνε ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἄνδρες, οἵτινες καὶ πρὸς τὴν κοινὴν ὠφέλειαν ἀφορῶντες καὶ τὴν ἐθνικὴν δόξαν κάλλιον ἐξυπηρετοῦντες, ἀσχολοῦνται περὶ τὴν ἔρευναν τῶν προγονικῶν κειμηλίων, ὅσα εὐτυχῶς διέφυγον τὸν χρόνον καὶ τὰς καιρικὰς περιπετείας, καὶ ἐκφέρουσιν εἰς τὴν δημοσιότητα τὰ ἀποτελέσματα τῶν χρονίων καὶ πολυμύχθων αὐτῶν ἐρευνῶν. Οἱ καθ' ἡμᾶς λόγιοι, εἰς ἑν καὶ μόνον καταγιγόμενοι, πῶς διὰ τοῦ μικροσκοπείου νὰ εὕρωσι τυπογραφικὸν τι παρόραμα ἢ καὶ γραμμικτὴν τινα παραδρομὴν ἵνα δεῖξωσι τότε ἐν ὕβρει καὶ ἀπρεπέσιν ἐκφράσεσιν ὅλην αὐτῶν τὴν πολυμάθειαν καὶ σοφίαν, ὅπως καὶ ἑαυτοὺς δόξαν ἤθελον περιποιήσῃ καὶ τὸ ἔθνος ἤθελον ὠφελήσῃ, ἂν, ἀντὶ νὰ παρέχωσιν εἰς νέους Ἱεροκλεῖς ὕλην Ἀστέων, ἐνησχολοῦντο περὶ σπουδαιότερα καὶ Ἑλληνοπρεπέστερα ἀντικείμενα ;

Τοιαύτας σκέψεις ἐμπνέει εἰς ἕκαστον ἢ κατὰ

πρῶτον ἐκδοσὶς τῆς Συνοδικῆς ταύτης Ἐπιστολῆς. Ὁ Κ. Ἰωάννης Σακκελιῶν εἶνε ἐκ τῶν ὀλιγίστων λογίων, οἵτινες ἠννόησαν καλῶς καὶ τὰς διανοητικὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ἀληθῆ δόξαν αὐτοῦ. Κάτοχος παιδείας μεγίστης, ἐξησχημένος ἰδίως περὶ τὴν ἀναδίφησιν τῶν Μεσαιωνικῶν ἔργων τοῦ πνεύματος, κέκτηται προσέτι ὅ,τι οἱ πλείστοι λόγιοι ἡμῶν στεροῦνται, ἢ, διὰ νὰ εἰπῶμεν σαφέστερον, ὑπερβαίνει αὐτοὺς κατὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ὀρθῶς ἐννοουμένην φιλοπατριαν. Ἀντικείμενον ἐνδελεχοῦς καὶ πολυχρονίου ἐργασίας ἡ ἀνέκδοτος αὐτοῦ Πατριακὴ Βιβλιοθήκη, ἐξ ἧς ἀντεγράφη ἡ προκειμένη Συνοδικὴ Ἐπιστολὴ, καὶ περὶ ἧς καὶ ἄλλοτε ἡ Χρυσάδις ἐποιήσατο λόγον, πρόκειται νὰ διαχύσῃ φῶς μέγα ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς φιλολογίας ἅμα καὶ ἱστορίας, καὶ εἶνε τὸ πρῶτον τοιοῦτου εἶδους ἔργον Ἕλληνος· καὶ ὅμως εἶνε λυπηρὸν νὰ τὸ εἰπῶμεν, τὸ ἔργον αὐτὸ μένει εἰσέτι ἀνέκδοτον, διότι δὲν παρέχονται τῷ ἐκπονήσαντι αὐτὸ τὰ ἀνάλογα πρὸς ἐκτύπωσιν μέσα. Βεβαίως ἐδύνατο ὁ Κ. Ἰ. Σακκελιῶν μετ' ὠφελείας οὐ σμικρᾶς νὰ παραχωρήσῃ τὴν Πατριακὴν Βιβλιοθήκην του εἰς ξένους, οἵτινες προσεφέρθησαν νὰ τὴν ἀγοράσωσιν· ἀλλὰ τὸ ἐθνικὸν αἰσθηματὸν ἠνάγκασε ν' ἀπορρίψῃ πᾶσαν τοιαύτην προσφορὰν, διότι δὲν ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ ἔργον Ἑλληνικὸν ὑπὸ μὴ Ἑλλήνων ἐκδιδόμενον.

Ἡ προκειμένη Συνοδικὴ ἐπιστολὴ, γεγραμμένη κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 836 καὶ πρὸς τὸν ἐπὶ εἰκονομαχίᾳ περιβόητον αὐτοκράτορα Θεόφιλον ἀπειθυνομένη, διαφωτίζει σπουδαῖον ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα. Παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου ἀναφέρεται ὅτι εἶχε ποτὲ συγκροτηθῆ τοιαύτη Σύνοδος ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ Συνοδικὴ Ἐπιστολὴ εἶχεν ἀποσταλεῖ πρὸς τὸν Θεόφιλον, καὶ ἐκ τῶν μεταγενεστέρων δὲ Μελετίου ὁ Ἀθηνῶν καὶ Δοσίθεος ὁ Ἱεροσολύμων ἐμνημόνευον ἐν παρόδῳ τῆς Συνόδου ταύτης· ἀλλ' αἱ μαρτυρίαι αὐτῶν ἐθεωροῦντο ἀνεπαρκεῖς καὶ πολλοὶ ἀμφέβαλον περὶ τοῦ ἀν-ποτε ἢ περὶ ἧς ὁ λόγος Σύνοδος συνεκροτήθη. Ὁ Φραγκίσκος Κομβεφίσιος, πρῶτος ἐκδοὺς ἀπὸ χειρογράφου τεύχους τῆς ἐν Παρισίοις αὐτοκρατορικῆς Βιβλιοθήκης ἐπιστολὴν τινα πρὸς τὸν Θεόφιλον ἐπ' ὄνοματι Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐξέφερε τὴν εἰκασίαν ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη οὐδὲν ἄνῃκει εἰς τὸν Ἰωάννην αὐτὸν, ἀλλ' εἶνε ἢ ὑπὸ τοῦ Πορφυρογεννήτου ἀναφερομένη, καὶ ὅτι οὐδέποτε μὲν οἱ Πατριάρχαι συνήλθον εἰς Σύνοδον, ἀλλ' ἡ ἐπιστολὴ ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ

ἐνὸς Πατριάρχου καὶ εἶτα ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἐγκριθεῖσα, ἐξαπεστάλη οὕτω πρὸς τὸν Θεόφιλον. Τῆς εἰκασίας ταύτης συνετάχθησαν καὶ ἕτεροι τῶν σοφῶν· ἀλλ' ἰδοὺ ὁ Κ. Ι. Σακκελίω ἀίρει διὰ τῆς δημοσιευθείσης ἐπιστολῆς του πᾶσαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀμφιβολίαν καὶ ἀποδείκνυσιν ὅτι Σύνοδος πολυμελής ἐξ 185 ἐπισκόπων, 17 ἡγουμένων καὶ 1453 μοναχῶν ὑπὸ τοὺς τρεῖς Πατριάρχας τῆς Ἐφῶς λήξεως συνεκροτήθη εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὅτι αὕτη ἀπήλυθεν ἐπιστολὴν Συνοδικὴν πρὸς τὸν Θεόφιλον, ἐκείνη δὲ ἦν ὁ Κομβεφίσιος ἐδημοσίευσεν, συνεξέφαρ ἔνθεν κἀκεῖθεν ὑπὸ ἀγνώστου τινὸς μεταγενεστέρου.

Τὸ ὕφος τῆς δημοσιευθείσης ἐπιστολῆς εἶνε πομπῶδες, σλόκοικον ὅμως ἐνιαχοῦ καὶ ἀσυνάρτητον· τοῦτο δὲ ἀποδοτέον εἰς τὴν εἰσβολὴν τῶν Ἀράβων, οἵτινες κατακλύσαντες ἅπασαν τὴν Ἐφῶν συνετέλεσαν τὰ μέγιστα εἰς τὴν διαφθορὰν τῆς γλώσσης. Γέγραπται δὲ αὕτη ἐπὶ περγαμινῆς διὰ κεφαλαίων γωνιωδῶν χαρακτήρων περὶ τὰ τέλη τῆς Θ'. ἑκατονταετηρίδος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς γραφῆς, τῆς ὁποίας, πρὸς ταῖς πολλαῖς καὶ ἀξιολόγοις σημειώσεις, ὁ Κ. Ι. Σακκελίω παρέθεσε πανομοιότυπον τεμάχιον.

Θεωροῦντες πάντα ἔπαινον περιττὸν εἰς ἔργον ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπαινούμενον, ὀφείλομεν πρὶν κατὰστρέψωμεν τὴν περιληπτικὴν ταύτην βιβλιογραφίαν, ν' ἀπευθύνωμεν ὀλίγας παρατηρήσεις πρὸς οὐδ' ἀνήκει. Ἐνῶ ἐκδουλεύσεις ἀνύπαρκτοι, ἐνίοτε δὲ καὶ Δονκιωτικαί, βραβεύονται τοσοῦτον ἀφειδῶς, ἐνῶ τὸ Ἐθνικὸν ταμεῖον μένει ἀνοικτὸν εἰς πάντα προβάλλοντα ἀνυπόστατα δικαιώματα, δὲν εἶνε αἰσχρὸν, δὲν εἶνε ἀνθελληνικὸν ἢ Κυβερνήσις νὰ φέρηται μετὰ τοσαύτης φειδοῦς, προκειμένου περὶ πράγματος ὄντως Ἑλληνικοῦ καὶ περιποιοῦντος τιμὴν εἰς τὸ ἔθνος; Ὅποια Κυβερνήσις δὲν ἤθελεν ἐγκολπωθῆ ἄνδρα, οἷος ὁ Κ. Ι. Σακκελίω, καὶ δὲν ἤθελε παράσχει πᾶσαν συνδρομὴν πρὸς ἐκδοσιν ἔργου, οἷον ἡ *Πατριακὴ Βιβλιοθήκη* αὐτοῦ; Ἄλλ' ὅμως τί ἐποίησε μέχρι τοῦ νῦν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις; Σχεδὸν μηδὲν διότι προσέφερε μὲν τῷ Κ. Ι. Σακκελίω τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον πρὸς ἐκτύπωσιν, ἀλλὰ τὸ Τυπογραφεῖον ἐκεῖνο ἔχει τοσαύτην πληθὺν ἐργασίων, ὥστε ἀδύνατον τῷ ἀποβαίνει ν' ἀσχοληθῆ περὶ ἐργασίας ξένας τῆς ὑπηρεσίας. Προτιμότερον λοιπὸν εἶνε νὰ χρηρηγηθῆ εἰς τὸν Κ. Σακκελίω ἀνάλογον τι χρηματικὸν ποσόν, ὅπως προβῆ εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ ἔργου του ἐν ταχύτητι καὶ τῇ

ἀπαιτουμένη φιλοκαλίᾳ, ἥτις δὲν ἀπαντάται ἐμολογητέον εἰς τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον ἐνεκα τῆς σπουδῆς μεθ' ἧς γίνονται αἱ ἐργασίαι.

Ε.Π. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

Λαμαρτίνου Ποιητικαὶ Μελέται, μεταφρασθεῖσαι κατ' ἐκλογὴν ἐμμέτρως ὑπὸ Ἀγγέλου Σ. Βλάχου.

■ ΕΠΙ πάς ἀρχὰς τῆς παλινορθώτου βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου δεκάτου ὀγδόου ἢ Γαλλικῆ ποίησις εὐρίσκετο εἰς ἀπίστευτον ἔκπτωσιν, εἰς πρωτοφανῆ μαρασμόν· ὁ Γαλλικὸς Παρνασσὸς μετὰ δύο αἰῶνων ἔαρ συνεχῆς εἶχε καταστῆ χέρσος καὶ ἄγονος. Ἀφ' οὗτο ὁ Ἀνδρέας Χενιέρος, υἱὸς Ἑλληνίδος μητρὸς καὶ Ἑλληνίδος Μούσης, λαξέων στίχους καλλιπρεπεῖς εἰς τὸ ἀκένωτον τῆς ἀρχαιότητος λατομεῖον, περιβάλλων ἰδέας καινὰς δι' ἀληθῶς κλασσικοῦ ἐνδύματος, ἔκλινε τὴν νεαρὰν κεφαλὴν του ὑπὸ τὸν ἀμείλικτον ἐπαναστατικὸν πέλεκυν, οὐδεὶς παρέλαθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἱερὸν πῦρ καὶ ὁ θάνατός του ὑπῆρξεν ὁ θάνατος τοῦ τελευταίου ποιητοῦ τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος. Δέκα ἐλόκληρα ἔτη συνεχῶς θυέλλης καὶ διαρκοῦς ἀνατροπῆς, δέκα ἔτη ἐπαναστάσεως, ὧν πᾶσα ἡμέρα ὑπῆρξε πλήρης ἐξόχων πράξεων, ἐν καὶ μόνον ποίημα ἄξιον λόγου παρουσιάζουσι καὶ τοῦτο δὲ ἄγριον, παράφορον, ἐμβατήριον θανάτου ἀποπνέον μῖσος καὶ ἐκδικησιν, τὴν Μασσαλιώτιδα, ἡ μεγάλη δεκαπενταετηρὶς τῆς Αὐτοκρατορίας ὑπῆρξε ποιητικῶς ἔτι πλέον στείρα καὶ ἄκαρπος· αἱ ποιητικαὶ ἐπισημότητες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης περιορίζονται εἰς ψυχροῦς τινὰς καὶ ἀνουσίους στιχογραφοὺς, πλήρεις τετριμμένων μυθολογικῶν ἀλληγοριῶν, βεβιασμένων λογοπαιγνίων καὶ εὐτελῶν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα κολακειῶν. Ἡ Μυθῶδης πολεμικὴ δόξα εἶχεν ἐγκολάψει εἰς τὸ φιλολογικὸν στάδιον εἶδος τι ἀνυποληψίας καὶ ἡ ποίησις ἰδίως ἐθεωρεῖτο ἐπάγγελμα ἀργῶν καὶ ἀνάδρων. Πᾶς φιλότιμος καὶ φιλογερός νέος ἐν μέσῳ τῆς ἀποπνεύσεως πυρίτιδα ἀτμοσφαιρας ἐκείνης δὲν κατεδέχετο νὰ ψάλλῃ θηλυπρεπῶς ἐπὶ τῆς λύρας τοὺς ἔρωτάς του καὶ τῆς καρδίας τὰ τρυφερὰ αἰσθημάτων· ἐξωννύετο ξίφος καὶ ἔτρεχε νὰ φονευθῆ εἰς τὴν Ὀστερλίτσην καὶ τὴν Βαγράμην. Ἐν μέσῳ τοῦ συνεχῶς φιλολογικοῦ μαρασμοῦ τῆς Αὐτοκρατορίας περίεργον ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν ἡ φωτεινὴ δὴσὶς τοῦ Σατωβριάν καὶ τῆς Στάελ. Ἀλλὰ τὰ